

Anul 1989

Anul 1989 a fost presimțit, poate, încă din deceniile 6 și 7 când, așa cum am văzut, popoarele aflate în sfera de dominație sovietică au manifestat împotrivire față de regimurile comuniste impuse de Uniunea Sovietică. Premizele concrete au fost puse însă odată cu activitatea de reforme - "perestroika" - promovată în 1984 de conducătorul sovietic Mihail Gorbaciov. "Perestroika" urmărea reformarea sistemului comunist de guvernare, aducerea unor schimbări de structură vechiului sistem din timpul lui Stalin.

Firește, Gorbaciov n-ar putea fi acuzat de gândul lichidării comunismului în Uniunea Sovietică. Era un fel de "despotism luminat" de pe vremuri, care, fără să atingă bazele absolutismului, căuta ca prin reforme să îmbunătățească sistemul și să aducă societatea spre epoca modernă. Gorbaciov socotea ca acel comunism totalitar de tip stalinist era depășit de epoca istorică de sfârșit a secolului XX și ca, menținut în aceste forme conservatoare, putea compromite definitiv ideea de comunism. Autorul "perestroika" urmărea, așadar, imaginea unui neocomunism "cu față umană". Pentru asemenea intenții dar și realizări, Gorbaciov a și fost răsplătit prin acordarea premiului Nobel pentru pace.

În mod indirect, Gorbaciov a înlesnit deci procesul de obținere a independenței reale de către multe popoare, printre care primul loc îl ocupa țările din sud-estul Europei: Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, Albania, Bulgaria, România. Această politică, inaugurată și în R.D.G., a avut darul de a contribui și mai mult la procesul apropiării dintre cele două state germane și de a conduce până la urmă la reunificarea Germaniei și, de curând, la retragerea ultimelor trupe de ocupație de pe teritoriul Germaniei unificate.

România cunoscuse în anii 1947-1989, timp de patru decenii de la proclamarea republicii și cucerirea puterii de către comuniști, o perioadă grea, de regim totalitar aservit Moscovei. Acest regim a cunoscut mai întâi guvernarea comunistă a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, a liderilor comuniști Ana Pauker și Vasile Luca și a unei nomenclaturi comuniste făurite cu multă abilitate de conducerea partidului. Din 1965, de la moartea lui Gheorghiu-Dej, puterea a fost preluată de Nicolae Ceaușescu. La începutul conducerii sale, Ceaușescu a afișat preocuparea de a ieși din sfera de dominație sovietică și a prezentat unele inițiativă în acest sens.

"Epoca Ceaușescu" a continuat procesul început în timpul lui Gheorghiu - Dej de distrugere a intelectualității, a valorilor naționale, a operelor și a bunurilor, sub pretextul necesității aplicării dictaturii proletarietului și a luptei de clasă.

Împotriva unor astfel de stări de lucruri s-au ridicat și-au ridicat români în zilele de 16-22 decembrie 1989 și, în fapt, pentru înlăturarea lui Ceaușescu și o dată cu el a comunismului din România.